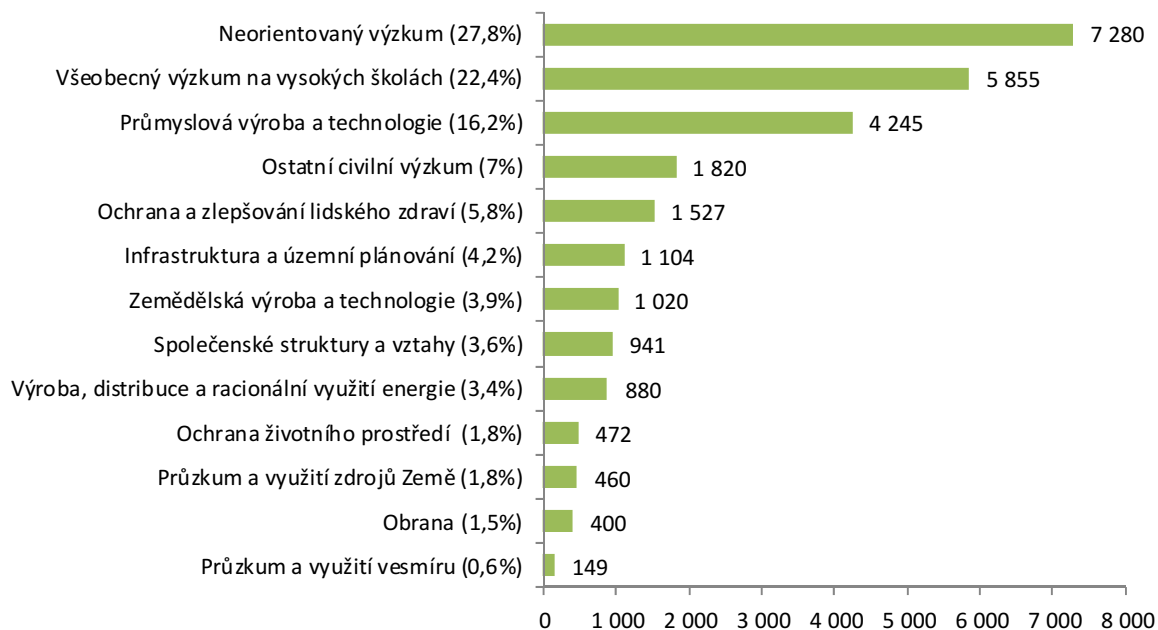

2. GBAORD 2012 podle socioekonomických cílů

Z celkové částky státních rozpočtových výdajů a dotací na výzkum a vývoj, které v roce 2012 dosáhly 26 153,5 mil Kč, směřovala převážná část do **civilního výzkumu a vývoje (98,5 %)**. Na **obranný (vojenský) výzkum a vývoj** stát vydal **1,5 %** finančních prostředků. Tento výzkum a vývoj je financován téměř výhradně z rozpočtové kapitoly Ministerstva obrany.

GRAF 2-1: GBAORD podle hlavních socioekonomických cílů v roce 2012 (mil. Kč; procento z celkových GBAORD)

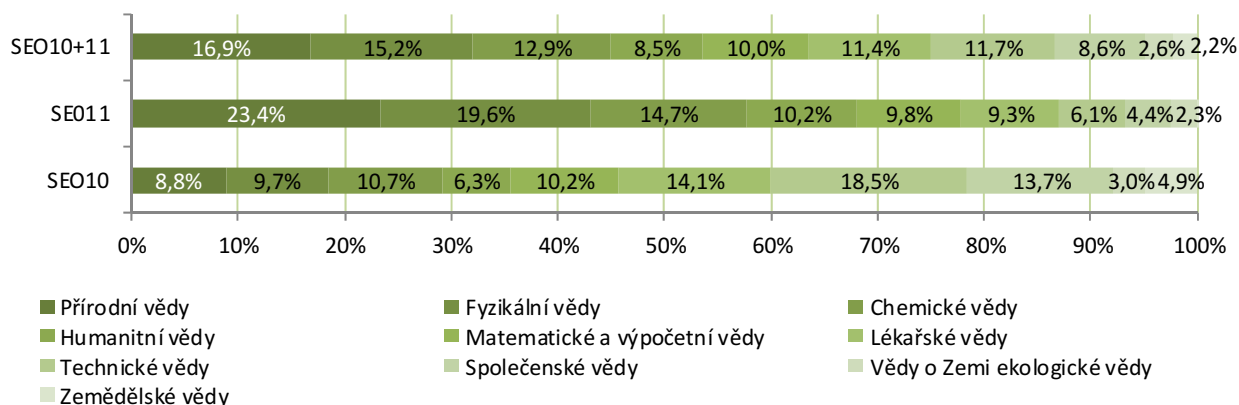

Největší část (7 280 mil. Kč) státní podpory výzkumu a vývoje (GBAORD) směřovala zejména prostřednictvím rozpočtových kapitol Akademie věd ČR (3 399 mil Kč) a Grantové agentury ČR (2 1189 mil. Kč) do **neorientovaného výzkumu** (SEO 11). Částka odpovídá podílu **27,9 %** celkových GBAORD. Pod tento socioekonomický cíl spadá veškerý výzkum, který není přímo orientovaný na jednoznačně specifikované oblasti (stanovené vládní cíle a priority) jako např. výzkum a vývoj v oblasti průmyslové výroby a technologie podpořený Ministerstvem průmyslu a obchodu.

V pořadí druhý nejvíce podpořený cíl s alokovanou částkou **5 855 mil. Kč** byl **všeobecný výzkum na vysokých školách** (SEO 10). Podíl na celkových GBAORD dosáhl **22,4 %**. **Pod tento socioekonomický cíl se dle metodiky klasifikují pouze institucionální prostředky plynoucí na podporu výzkumu a vývoje na vysokých školách (výzkumné záměry, specifický výzkum na vysokých školách a rozvoj výzkumných organizací).**

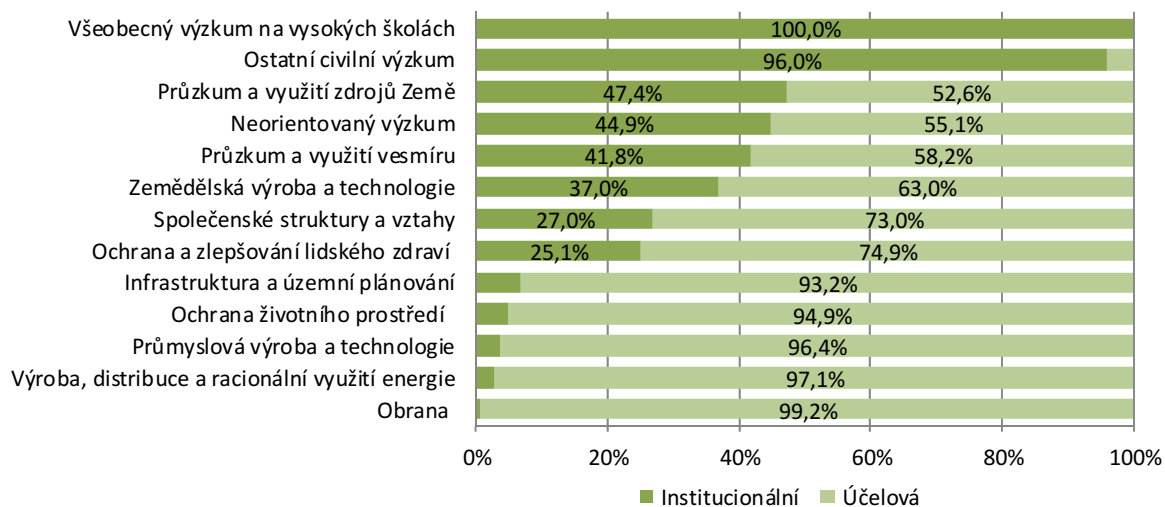
Oba zmíněné hlavní socioekonomické cíle se dále člení na 10 vědních oblastí, které jsou shodné pro oba cíle. Zásadním rozdílem je převažující forma podpory. V případě všeobecného výzkumu na VŠ se jedná pouze o institucionální podporu. U neorientovaného výzkumu mírně převažuje účelová (55,1%) nad institucionální (44,9%). Pokud v rámci všeobecného výzkumu na VŠ nejvíce prostředků plyne do technických věd, tak u neorientovaného výzkumu do přírodních věd a dále pak fyzikálních věd. U neorientovaného výzkumu dosáhl podíl zemědělských věd pouze 0,1 %. Kompletní přehled absolutních částek u jednotlivých vědních oblastí viz tabulková příloha.

GRAF 2-2: Struktura SEO 10 - Všeobecný výzkum na vysokých školách a SEO 11 - Neorientovaných výzkum v roce 2012

U neorientovaného výzkumu byly nejvýznamnějšími příjemci státní podpory veřejné výzkumné instituce. Na celkové výši podpory alokované do neorientovaného výzkumu se podílely 69,6 %, tj. částkou 5 068 mil. Kč. Druhým nejvýznamnějším příjemcem byly vysoké školy, které získaly v rámci neorientovaného výzkumu na své projekty 1 870 mil. Kč (podíl 25,7 %). V tomto případě se jedná pouze o účelovou formu podpory.

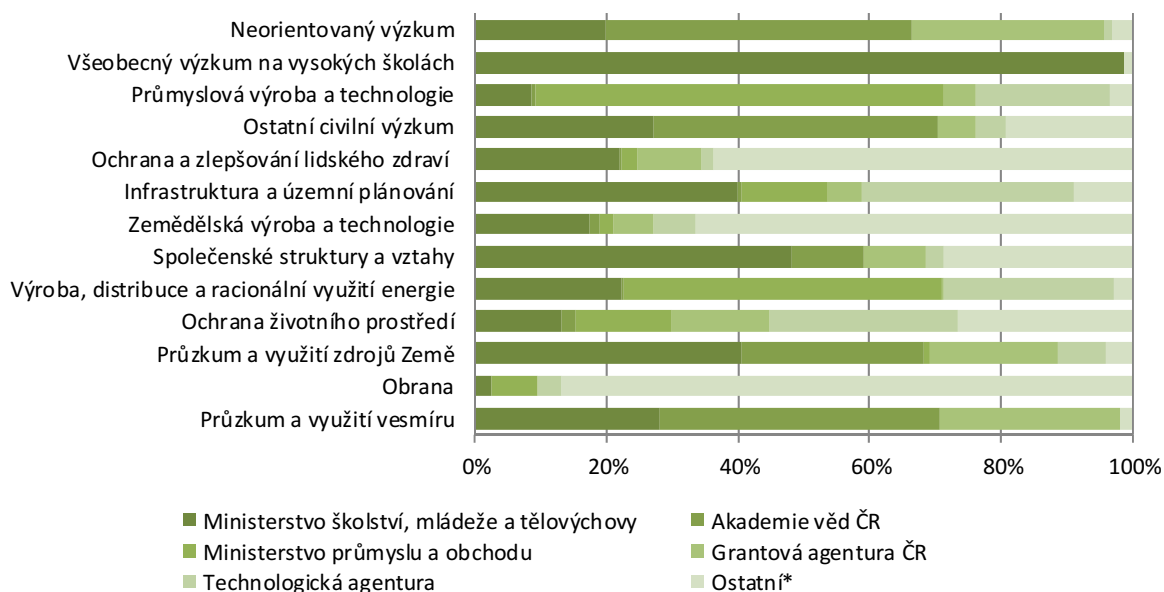
GRAF 2-3: Struktura GBAORD podle hlavních socioekonomických cílů a formy podpory v roce 2012

Z jednoznačně specifikovaných cílů směřovalo nejvíce státní podpory zejména prostřednictvím Ministerstva průmyslu a obchodu do oblasti **průmyslové výroby a technologie** (SEO 07). Celkem byl průmyslový výzkum a vývoj podpořen **4 245 mil. Kč**, což odpovídá podílu **16,2 %** celkových GBAORD. Dominantní formou podpory je v tomto případě účelové financování (96,4 %). Do tohoto cíle se klasifikuje převážně aplikovaný výzkum a experimentální vývoj v oblasti průmyslové výroby a technologií. Třídění na úrovni dílčích cílů pak zahrnuje jednotlivá odvětví zpracovatelského průmyslu. Prostředky jsou adresovány zejména podnikům na podporu jejich výzkumných a vývojových aktivit. Spolufinancování Operačních programů spojených s výzkumem a vývojem v roce 2012 činilo rovných 200 mil. Kč. V podpoře průmyslového VaV výrazně vzrostla role Technologické agentury ČR, která v roce 2012 financovala VaV projekty spojené s průmyslovou výrobou technologií ve výši 867 mil. Kč.

V rámci tohoto cíle plynulo nejvíce GBAORD (632 mil. Kč) do výzkumu a vývoje výroby motorových vozidel a jiných dopravních prostředků (SEO 0705). Téměř shodnou výši podpory (626 mil. Kč) zaznamenal i VaV zaměřený na odvětví elektroniky a příbuzných odvětví (SEO 0706). Třetím nejvíce podpořeným cílem byl VaV spojený s produkty chemického průmyslu (558 mil. Kč). Kompletní přehled dílčích socioekonomických cíl viz tabulková příloha.

GRAF 2-4: Struktura GBAORD podle hlavních socioekonomických cílů a hlavních poskytovatelů v roce 2012

*Ostatní – zahrnuje všechny zbývající poskytovatele státní rozpočtové podpory VaV

Mezi další oblasti s významnou státní podporou výzkumu a vývoje v roce 2012 patřila také **ochrana a zlepšování lidského zdraví** (SEO 04). Sem směřovaly prostředky zejména prostřednictvím rozpočtu Ministerstva zdravotnictví, které se týkaly dalšího pokroku ve zdravotnictví, především pak lékařských zákroků. Na výzkum a vývoj v této oblasti bylo celkově vynaloženo **1 527 mil. Kč.**, což odpovídá podílu **5,8 %** z celkových GBAORD. Příjemci těchto prostředků byly převážně fakultní nemocnice. Výzkum a vývoj v tomto cíli byl financován 74,9 % (1 143 mil. Kč) formou účelové podpory a 25,1 % (384 mil. Kč) formou institucionální podpory.

Téměř veškerá státní podpora směřovala do lékařského výzkumu, nemocničního ošetření a lékařských zákroků (SEO 0401). Výše podpory v roce 2012 dosáhla 1 309 mil. Kč, což odpovídá podílu 85,7 % celkových GBAORD alokovaných v SEO 04.

Pokud započteme i lékařské vědy v cílech „Všeobecný výzkum na VŠ“ a „Neorientovaný výzkum“, pak do výzkumu ochrany a zlepšování lidského zdraví směřovalo v souhrnu 3 029 mil. Kč.

V roce 2012 šla ze státního rozpočtu více než miliarda Kč (konkrétně **1 104 mil. Kč**) na podporu výzkumu a vývoje v oblasti **infrastruktury a územního plánování** (SEO 02). Tento socioekonomický cíl zahrnuje výzkum týkající se infrastruktury a územního rozvoje, včetně výzkumu z oblasti stavebnictví. Obecně obsahuje veškerý výzkum vztažený k územnímu plánování. Podíl tohoto cíle na celkových GBAORD činil **4,2 %**.

Nejvíce finančních prostředků (364 mil. Kč; 33 % v rámci SEO 02) získal výzkum a vývoj zabývající se telekomunikačními systémy (SEO 0205). Příjemci podpory byly zejména podniky, které získaly 339 mil. Kč. Uvedený dílčí cíl byl podpořen 93,6 % formou institucionální podpory. Významnou VaV oblastí byly také dopravní systémy (SEO 0205), kam směřovalo 285 mil. Kč (25,8 % v rámci SEO 05)

Podpora VaV v oblasti **zemědělské výroby a technologie** (SEO 06) je v pořadí šestým nejvíce podpořeným cílem. V roce 2012 směřovalo do VaV z oblasti zemědělství **3,9 %** z celkových GBAORD (částka **1 020 mil. Kč**). Jedná se o výzkum spojený zejména s chovem hospodářských zvířat, pěstováním plodin, veterinární medicínou a dalšími oblastmi spadajícími pod zemědělství. O podporu VaV v této oblasti se stará zejména Ministerstvo zemědělství.

Nejvíce státní podpory směřovalo do výzkumu plodin (487 mil. Kč; podíl 47,7 % z SEO 06) a dále pak do výzkumu živočišných produktů (136 mil. Kč; 13,3 % z SEO 06) následovaného výzkumem ve veterinární medicíně (121 mil. Kč; 11,8 % z SEO 06).

Pokud započteme i zemědělské vědy v cílech „Všeobecný výzkum na VŠ“ a „Neorientovaný výzkum“, pak do výzkumu zemědělské výroby a technologie směřovalo v souhrnu 1 315 mil. Kč.

GRAF 2-5: Struktura GBAORD podle hlavních socioekonomických cílů a hlavních příjemců v roce 2012

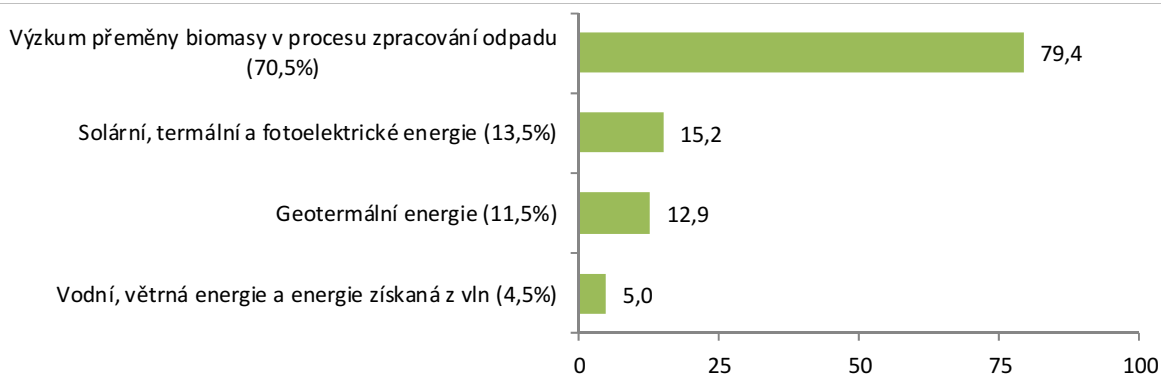
Ve zbývajících socioekonomických cílech výše GBAORD nepřesáhla jednu miliardu Kč. Výjimkou je pouze Ostatní civilní výzkum (SEO 12), kde se klasifikují finanční částky, které nemohly být z různých důvodů zařazeny do jednoznačně obsahově vymezených cílů. V roce 2012 do tohoto socioekonomického cíle spadal výzkum v hodnotě 1 820 mld. Kč, což představuje podíl 7 % z celkových GBAORD.

Výzkumníci bádající v oblasti společnosti – socioekonomický cíl **„Společenské struktury a vztahy“** (SEO 08) – získali na své výzkumné projekty a výzkumné záměry 941 mil. Kč (**3,6 %** z celkových GBAORD). Spolufinancování

Operačních programů klasifikovaných pod tento socioekonomický cíl činilo 368 mil. Kč, což odpovídá 39,1 % v rámci SEO 08. Projekty Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost jsou kompletně klasifikovány pod tímto socioekonomickým cílem, konkrétně pak v dílčím cíli „Vzdělávání, výcvik, další vzdělávání a rekvalifikace“ (SEO 0801). Celkově do tohoto dílčího cíle směřovalo 298 mil. Kč (31,7 % v rámci SEO 08). Nejvíce podpořeným dílčím cílem v roce 2012 byl ale SEO 0802 – Kulturní aktivity, kdy muzea a další subjekty provádějící výzkum v oblasti volného času obdržely podporu ve výši 327 mil. Kč (34,7 % v rámci SEO 08).

Zajímavou výzkumnou a vývojovou oblastí je **výroba, distribuce a racionální využití energie** (SEO 05). V roce 2012 VaV klasifikovaný v tomto cíli obdržel státní podporu v celkové výši **880 mil. Kč (3,4 % z celkových GBAORD)**. Účelovou formou bylo alokováno 854 mil. Kč (97,1 %), institucionální pouze 26 mil. Kč. Nejvíce státní podpory směřovalo do finančně náročného výzkumu v oblasti jaderného štěpení (SEO 0502). V absolutním vyjádření podpora činila 373 mil. Kč, podíl v rámci SEO 05 dosáhl 42,4 %. Dalším cílem, který byl v roce 2012 výrazněji podpořen, byl SEO 0506 – Racionální využití energie s přidělenou částkou 270 mil. Kč (30,7 % v rámci SEO 05). Jedním z několika cílů v rámci klasifikace NABS, který se se dále detailněji člení, je dílčí cíl SEO 0505 – Obnovitelné zdroje energie. Výzkum v této oblasti obdržel podporu ve výši 113 mil. Kč (12,8 % v rámci SEO 05). Jedná se pouze o účelovou formu podpory. Detailnější členění výzkumu různých forem získání energie z obnovitelných zdrojů ukazuje následující graf. Převážnou část státní podpory VaV (79,4 mil. Kč) obdržely projekty zabývající se získáváním energie pomocí přeměny biomasy v procesu zpracování odpadu.

GRAF 2-6: GBAORD – Obnovitelné zdroje energie (SEO 0505) podle podílů v roce 2012 (mil. Kč; procenta z SEO 0505)

Téměř shodnou výši státní podpory obdržely cíle SEO01 – **Průzkum a využití zdrojů Země** (460 mil. Kč; 1,8 % z celkových GBAORD) a SEO03 – **Ochrana životního prostředí** (472 mil. Kč; 1,8 %). V oblasti ochrany životního prostředí směřovalo nejvíce finančních prostředků (108 mil. Kč) do výzkumu ochrany půdy a podzemních vod (SEO 0305) a dále do výzkumu spojeného s ochranou před radioaktivním zářením (SEO 0309), který byl podpořen částkou 101 mil. Kč. Převážná část státní podpory ochrany životního prostředí byla poskytnuta formou účelové podpory (448 mil. Kč; 94,9 %).

V případě průzkumu a využití zdrojů Země (SEO 01) směřovala téměř polovina finančních prostředků (203 mil. Kč; 44,2 %) do průzkumu zemské kůry a zemského pláště /vyma mořského dna/ (SEO 0103).

Stejně jako v případě ochrany a zlepšování zdraví a zemědělské výroby a techniky je možné přičíst i finanční částky uvedené v cílech „Všeobecný výzkum na VŠ“ a „Neorientovaný výzkum“ pod položkou „Vědy o Zemi a jim příbuzné (ekologické) vědy“. Celkově pak do výzkumu spojeného se Zemí bylo alokováno rovných 800 mil. Kč.

Do **vojenského (obraného) výzkumu** směřovala v roce 2012 finanční podpora ve výši 400 mil. Kč alokována téměř v celé výši prostřednictvím rozpočtu Ministerstva obrany. Polovinu finančních prostředků (214 mil. Kč) získaly veřejné podniky.

Nejméně byl v roce 2012 podpořen ze státních zdrojů **průzkum a využití vesmíru** (SEO 09). Výzkum a vývoj v této oblasti obdržel v roce 2012 pouze **149 mil. Kč**, což odpovídá podílu **0,6 %** celkových GBAORD¹. Příspěvky do Evropské vesmírné agentury a Evropské organizace pro astronomický výzkum na jižní polokouli jako částky plynoucí do zahraničí jsou v tomto případě klasifikovány do nespecifikovaného výzkumu (SEO 12). Příspěvek do Evropské vesmírné agentury hrazený Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy v roce 2012 činil 290 mil. Kč. Příspěvek do Evropské organizace pro astronomický výzkum na jižní polokouli činil 75 mil. Kč a byl opět uhrazený prostřednictvím rozpočtu MŠMT. V obou případech se jedná o institucionální formu podpory.

¹ Kosmický výzkum je lépe a kompletněji zachycen v klasifikaci NABS 2007 – SEO 03 (Průzkum a využití kosmu) viz následující kapitola.